

AÐALSKIPULAG SEYÐISFJARÐARKAUPSTAÐAR 2010-2030

Breyting vegna snjóflóðavarna undir Bjólfshlíðum, nýtt skógræktar- og landgræðslusvæði og afþreyingar- og ferðamannasvæði undir húsbílastæði

23.04.2021

SAMÞYKKTIR

Aðalskipulagsbreyting þessi sem auglýst hefur verið
skv. 31. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 var samþykkt í bæjarstjórn

þann _____

Aðalskipulagsbreyting þessi var staðfest af Skipulagsstofnun
í samræmi við 32. gr. skipulagslaga nr. 123/2010

þann _____

UPPLÝSINGAR

SKJALALYKILL

2370-037-GRG-001-V02

HÖFUNDUR

Kamma Dögg Gísladóttir

RÝNT

Ásgeir Jónsson, Ingibjörg Sveinsdóttir

EFNISYFIRLIT

1	ALMENNT	5
1.1	Skipulagsgögn	5
1.2	Markmið breytingar	6
2	FORSENDUR	6
2.1	Staðhættir	6
2.2	Minjar	6
2.3	Landslagsgreining	7
2.4	Tengsl við aðrar áætlanir	7
2.4.1	Landsskipulagsstefna	7
2.4.2	Gildandi aðalskipulag	8
2.4.3	Deiliskipulag	8
2.4.4	Ofanflóðahættumat	9
2.4.5	Reglugerð um hættumat vegna ofanflóða	9
3	BREYTING Á AÐALSKIPULAGI	10
3.1	Opin svæði til sérstakra nota	10
3.1.1	Breyting í greinargerð	11
3.1.2	Breyting á uppdrætti	11
3.2	Skaganáma	11
3.2.1	Breyting í greinargerð	11
3.2.2	Breyting á uppdrætti	11
3.3	Afþreyingar- og ferðamannasvæði	11
3.3.1	Breyting á greinargerð	12
3.3.2	Breyting á uppdrætti	12
3.4	Hættumat	12
3.4.1	Breyting á greinargerð	12
3.4.2	Breyting á uppdrætti	12
3.5	Skógræktar- og landgræðslusvæði	12
3.5.1	Breyting á greinargerð	13
3.5.2	Breyting á uppdrætti	13
4	UMHVERFISSKÝRSLA	13
4.1	Umhverfispættir og viðmið	14
4.2	Vægi umhverfisáhrifa	15
4.3	Valkostir	15
4.4	Samantekt á umhverfisáhrifum	17
5	MÁLSMEDFERÐ OG UMSAGNARAÐILAR	19
5.1	Málsmeðferð	19

5.2	Umsagnaraðilar breytingar	19
-----	---------------------------	----

MYNDASKRÁ

MYND 1.	Endurskoðað hættumatskort vegna ofanflóða fyrir Seyðisfjörð, nóvember 2019. Kort: Veðurstofa Íslands.	9
---------	---	---

TÖFLUYFIRLIT

TAFLA 1.	Yfirlit yfir umhverfispætti og matsspurningar.	14
TAFLA 2.	Vægi áhrifa.	15
TAFLA 3.	Umhverfispættir sem aðalskipulagsbreytingin hefur áhrif á.	17

1 ALMENNT

Múlapinginnur á að breytingu á Aðalskipulagi Seyðisfjarðar 2010-2030, skv. 1. mgr. 36. gr. skipulagslaga nr. 123/2010. Aðalskipulag Seyðisfjarðar 2012-2030 var samþykkt í bæjarstjórn þann 1. september 2010 og staðfest af Skipulagsstofnun þann 22. desember 2010. Nú liggur fyrir endurskoðað hættumat Veðurstofu Íslands fyrir Seyðisfjörð. Er það unnið eftir byggingu varnargarða á Brún í Bjólfi. Ljóst er að enn er stór hluti íbúabyggðar á hættusvæði. Áformað er að reisa þrjá snjóflóðavarnargarða undir Bjólfshlíðum á Seyðisfirði og byggir staðsetning þeirra á endurskoðuðu hættumati. Hér er því um að ræða breytingu á landnotkun í tengslum við uppbyggingu snjóflóðavarnargarða. Með tilkomu varnargarðanna mun snjóflóðahætta á íbúðarbyggð minnka og öll hús sem áður voru á hættusvæði C færast á hættusvæði A. Núverandi húsbílastæði sem lendir undir varnargarða fær nýja staðsetningu og verður skilgreint sem afþreyingar- og ferðamannasvæði.

Fyrirhugað bygging snjóflóðavarnargarða fellur undir lög nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum n.t.t. í liði:

- **2.01 Efnistaka og/eða haugsetning á landi eða úr hafsbotni þar sem áætlað er að raska 50.000 m² svæði eða efnismagn er 150.000 m³ eða meira.**
- **11.16 Varnargarðar til varnar ofanflóða í þéttbýli.**

Í samræmi við fyrrgreinda matsskyldu var unnið umhverfismat fyrir varnargarðanna sem áformað er að reisa undir Bjólfshlíðum á Seyðisfirði. Matsskýrslan var unnin af VSÓ ráðgjöf, dagsett í júní 2020. Skipulagsstofnun lagði fram álit sitt 27. ágúst 2020 og telur að matsskýrslan uppfylli skilyrði laga og reglugerðar um mat á umhverfisáhrifum og að umhverfisáhrifum hafi verið lýst á fullnægjandi hátt.

Sett verður inn ný náma, Skaganáma, en þar er fyrirhugað að taka efni í snjóflóðavarnargarðana. Einnig er fyrirhugað að stækka skógræktar- og landgræðslusvæði í suðurhlíðum Bjólfs.

1.1 Skipulagsgögn

Skipulagsuppdráttur er teiknaður eftir loftmyndum frá Loftmyndum ehf. og kortagrunnum sveitarfélagsins. Hnitakerfið er í ISN93.

Skipulagsgögn eru þessi greinargerð og umhverfisskýrsla og eftirfarandi skipulagsuppdrættir:

- Gildandi þéttbýlisuppdráttur Aðalskipulags Seyðisfjarðar 2010-2030 í mkv. 1:10.000.
- Breyttur þéttbýlisuppdráttur Aðalskipulags Seyðisfjarðar 2010-2030 í mkv. 1:10.000, sem sýnir allar fimm breytingar á einum uppdrætti.
- Gildandi sveitarfélagsuppdráttur Aðalskipulags Seyðisfjarðar 2010-2030 í mkv. 1:50.000
- Breyttur sveitarfélagsuppdráttur Aðalskipulags Seyðisfjarðar 2010-2030 í mkv. 1:50.000

1.2 Markmið breytingar

Markmið breytingarinnar er fyrst og fremst að bæta öryggi íbúa og gesta Seyðisfjarðar gagnvart snjóflóðum og um leið að nýta þessa uppbyggingu til að skapa aðlaðandi umhverfi til útivistar. Tryggja þarf að bygging snjóflóðavarnargarða hafi sem minnst umhverfisáhrif. Unnið verður deiliskipulag af svæðinu þar sem settir verða frekari skilmálar um framkvæmdina, þ.m.t. um frágang svæðis og útlit mannvirkja. Einn liður í því að verjast mögulegri náttúruvá er að rækta skóg til að binda jarðveg og snjó á svæðinu. Haft verður í huga að skógur nýtist til útivistar og skjólmyndunar, t.d. í tengslum við golfvöllinn.

2 FORSENDUR

2.1 Staðhættir

Seyðisfjörður liggur inn úr Seyðisfjarðarflóa frá austri til vesturs og beygir til suðurs innst, þar sem þéttbýlið er fyrir botni fjarðarins, en þéttbýlið hefur byggst umhverfis Lónið. Hár fjallahringur umlykur Seyðisfjarðarkaupstað og undirlendi er lítið. Strandartindur og Bjólfur eru áberandi kennileiti á Seyðisfirði. Íbúar Seyðisfjarðar voru 659 talsins þann 1. janúar 2020 og hefur þeim farið fækkandi frá árinu 2001, skv. tölum frá Hagstofu Íslands. Seyðisfjarðarkaupstaður á sér mjög langa sögu og þar er mikil minjasaga og byggingar sem vert er talið að varðveita.

Svæðið þar sem fyrirhugaðir snjóflóðavarnargarðar munu rísa er fyrir neðan Bjólf, sem rís norðan og norðvestan fjarðarins. Bjólfur er um 1.000 m hár yfir sjávarmáli og eru hlíðar hans fremur einsleitar með nokkru hamrabelti og grunnum giljum. Neðan við Bjólfstind er stallur sem ber nafnið Brún og er í um 650 m hæð yfir sjávarmáli. Þar voru byggðir 20 m háir varnargarðar á árunum 2003-2005.

Efni í snjóflóðavarnargarðana verður tekið úr Skaganámu, sem er gamalt og ófrágengið efnistökusvæði, sunnan við þéttbýlið. Svæðið liggur um 160 m frá aðkomuvegi inn í bæinn.

Svæði fyrir fyrirhugað skógrækt er staðsett rétt ofan við golfvöllinn Hagavöll, neðarlega í suðurhlíðum Bjólfs. Fjallshlíðin er gróin neðst en ofar taka við urðarhlíðar og klettur.

2.2 Minjar

Árið 2009 var unnin fornleifaskráning vegna aðalskipulags Seyðisfjarðarkaupstaðar. Skráningin náði til alls lands í þéttbýlinu.

Einnig var unnin úttekt innan framkvæmdarsvæðis snjóflóðavarnargarðanna á fornleifum af Fornleifa-deild Byggðarsafns Skagfirðinga, sumarið 2019. Þá voru alls skráðar 61 minjar á svæðinu, þar með taldar eru minjar sem ekki eru aldursfriðaðar en eru skráðar vegna heimildagildis þeirra um veru hernámsliðs á Seyðisfirði og 20. aldar landnotkun í kaupstaðarlandinu. Þessar minjar njóta ekki verndar skv. lögum um menningarminjar þar sem þær eru ekki orðnar 100 ára gamlar en eru hafðar með vegna sögulegs og menningarlegs gildis. Allar minjarnar innan og á útmörkum framkvæmdarsvæðis teljast í

mikilli hættu og munu að hluta eða öllu leyti hverfa við framkvæmdirnar. Við framkvæmdir er nauðsynlegt að merkja vel útmörk framkvæmdarsvæðis í nágrenni minja til að þær verði ekki fyrir hnjaski. Ekki má fara í framkvæmdir á minjastöðunum án samráðs við Minjastofnun Íslands.

Komi áður óþekktar minjar í ljós á framkvæmdatíma skal hafa samband við Minjastofnun Íslands skv. 24. gr. laga nr. 80/2012 um menningarminjar.

2.3 Landslagsgreining

Samkvæmt skýrslu um flokkun og kortlagningu landslagsgerða á landvísu sem gerð var árið 2020 kemur fram að umrætt skipulagssvæði flokkast sem þröngir jökulsorfnir firðir, fjalllendi og inndalir með eftirfarandi einkennum:

Landform og landhæð: • Þröngir firðir með bröttum fjallshlíðum. • Umhverfis firðina eru há tindótt fjöll. • Blágrýti er mest áberandi og jarðlög eru með þeim elstu á landinu. • Gróft landform með skörpum línum. • Mikill breytileiki í hæð innan svæða. • Land í 0 til 1.300 m hæð yfir sjávarmáli.

Yfirborð lands: • Grýttar eða sendnar stendur í fjarðarbotnum, björg utar í fjörðum. • Gras eða mólendi á jafnsléttu og víða birkikjarr í inndölum. • Fjallshlíðar grónar neðst, urðarhlíðar ofar og klettur efst. • Yfirborð oftast slétt þar sem er gróið en gróft/hrjúft þar sem er grjót eða klettur. • Ár, lækir og fossar í fjarðarbotnum.

Landnýting: • Í hluta fjarðanna er þéttbýli við sjávarmál. • Sjávarþorp og fiskeldi stundað innan sumra fjarða. • Landbúnaður er stundaður þar sem undirlendi er nægjanlegt.

Sjónrænir eiginleikar: • Stuttar sjónlengdir vegna hárra landforma, en geta verið langar inn og út eftir fjörðum og inndölum. • Úr fjallshlíðum er útsýni yfir firði. • Sjónræn fjölbreytni í landformum og áferð yfirborðs

Í kafla 6.1.3 í skýrslunni er landslagsgerðum svæðisins lýst á eftirfarandi hátt:

6.1.3. Austfirðir, frá Berufirði að Loðmundarfirði. Djúpir og fremur þröngir jökulsorfnir firðir og inndalir. Há og brött fjöll ganga upp frá fjarðarbotnum og þau hæstu ná rúmlega 1.300 m hæð yfir sjávarmáli. Brattar skriður fjallanna eru lítt grónar, grýttar og fremur óstöðugar. Undirlendi getur verið nokkurt og er yfirborð þess mólent, graslent eða votlent og í inndölum er víða birkikjarr. Ár og lækir falla í fossum og renna til sjávar eftir fjarðarbotnum. Einhver byggð er innan flestra fjarða, bæði strjál byggð í dreifbýli og þéttbýlisstaðir.

2.4 Tengsl við aðrar áætlanir

Við vinnslu þessara breytinga hefur verið horft til eftirfarandi áætlana:

2.4.1 Landsskipulagsstefna

Við gerð þessarar aðalskipulagsbreytingar er horft til eftirfarandi markmiða í Landsskipulagsstefnu:

Náttúruvá og loftlagsbreytingar

„Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði hugað að því hvernig megi með skipulagsaðgerðum draga úr losun gróðurhúsalofttegunda. Jafnframt verði tekið tillit til áhrifa loftlagsbreytinga, svo sem vegna hækkunar sjávarborðs og náttúruvár, svo sem snjóflóða, skriðufalla, vatnsflóða, eldgosa, jökulhlaupa og jarðskjálfta, með það að markmiði að varna slysum á fólki og tjóni á mannvirkjum. Upplýsingar Veðurstofu Íslands um náttúruvá og loftlagsbreytingar verði lagðar til grundvallar skipulagsákvörðunum.“

„Hér er um að ræða almennar varúðarreglur um að tekið sé tillit til þekkrar náttúruvár við ákvarðanir um mannvirkjagerð. Mikilvægt er að tekið sé mið af þekkingu um náttúruvá við ákvarðanir um mannvirkjagerð, til að koma í veg fyrir slysum á fólki og tjóni á mannvirkjum. Jafnframt að við skipulagsgerð sveitarfélaga verði tekið mið af þeim áskorunum sem við blasa með tilliti til loftslagsbreytinga. Í því felst að fara úr losun gróðurhúsalofttegunda frá byggð, landnotkun og samgöngum og bregðast við umhverfisbreytingum vegna loftslagsbreytinga, eins og hækkandi sjávarborði. Skipulag byggðar og landnotkunar byggist á bestu fánægum upplýsingum frá Veðurstofu Íslands um náttúruvá og breytingar á náttúru landsins vegna loftslagsbreytinga.“

Sjálfbær nýting landbúnaðarlands

Í aðalskipulagi byggist skipulagsákvæðanir um ráðstöfun lands í dreifbýli til landbúnaðar og annarrar nýtingar á flokkun landbúnaðarlands. Landi sem hentar vel til ræktunar verði almennt ekki ráðstafað til annarra nota með óafturkræfum hætti. Val á svæðum til skógræktar og stefna um þau taki mið af því að skógrækt falli vel að landi og að eftir því sem við á séu samþætt sjónarmið skógræktar, annars landbúnaðar og útivistar.

2.4.2 Gildandi aðalskipulag

Samkvæmt gildandi Aðalskipulagi Seyðisfjarðar 2010-2030 er svæðið sem breytingarnar ná til að mestu skilgreint sem óbyggt svæði og lítill hluti svæðisins skilgreint sem hafnarsvæði. Markmið skipulagsins er að taka skal fullt tillit til ofanflóðahættu og stuðla að betra umhverfi í samgöngu-, útivistar-, umhverfis- og samfélagsmálum til hagsbóta fyrir íbúa.

Fyrirhuguð breyting er í samræmi við markmið skipulagsins og rýrir ekki gott byggingarland, sem er af skornum skammti vegna ofanflóðahættu.

2.4.3 Deiliskipulag

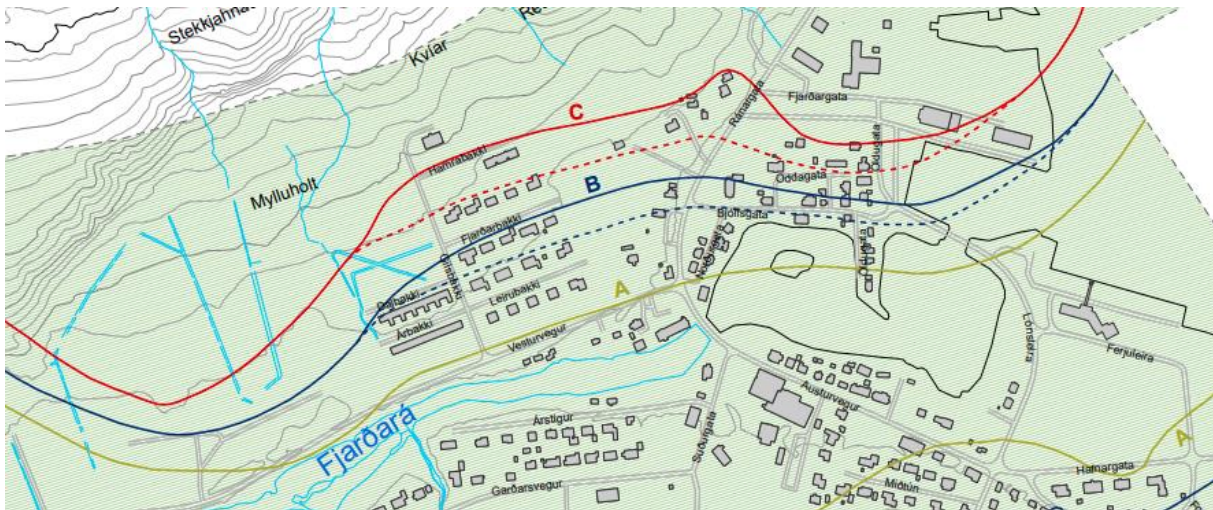
Ekkert deiliskipulag er í gildi fyrir svæðin en á aðliggjandi svæði er í gildi eftirfarandi deiliskipulag:

- *Deiliskipulag hafnarsvæðis, Fjarðarhöfn, Pálshúsreitir og Aldan* sem samþykkt var 16.03.2016.

Fyrirhugaðir varnargarðar munu gera það að verkum að breyta þarf afmörkun deiliskipulagsins á litlu svæði. Húsbílastæði og biðsvæði fyrir ferju fer undir varnargarð og verður því fellt út.

2.4.4 Ofanflóðahættumat

Hættumat var unnið fyrir Seyðisfjörð, skv. lögum nr. 49/1997 um varnir gegn snjóflóðum og skriðuföllum, á árunum 2000-2002 og staðfest 5. júlí 2002. Árin 2003-2005 voru tveir snjóflóðavarnargarðar byggðir á Brún í Bjólfinum. Eftir byggingu varnargarðs á Brún var farið í endurskoðun hættumats á svæðinu. Endurskoðunin var kynnt haustið 2019 og samþykkt 17. mars 2020. Samkvæmt endurskoðuðu hættumati kemur fram að varnargarðarnir draga úr líkum á því að snjóflóð úr Bjólfstindi steypist fram af stallinum í miðju fjallinu, hleypi af stað snjó úr hlíðinni neðan Brúnar og stöðvist ekki fyrr en niðri á jafnsléttu. Garðarnir hafa hins vegar ekki áhrif á snjóflóðahættu af völdum flóða sem eiga upptök sín neðar í hlíðinni, þ.m.t. í Kálfabotni. Óraunhæft er að stöðva stærstu snjóflóð sem geta átt upptök sín í Bjólfstindi með þvergarði á Brún. Varnargarðarnir draga mest úr áhættu af völdum snjóflóða sem eru nokkru stærri en þarf til þess að ná fram af Brún fyrir tilkomu garðanna en hafa lítil áhrif á hættu af völdum stærstu flóða. Með tilkomu garðanna færast C-línur í hættumati fyrir Seyðisfjörð víðast 40-80 m nær fjallinu, B-línur minna og A-lína sem afmarkar hættusvæðið með minnstri áhættu er ekki færð frá hættumatinu 2002.

MYND 1. Endurskoðað hættumatskort vegna ofanflóða fyrir Seyðisfjörð, nóvember 2019. Kort: Veðurstofa Íslands.

2.4.5 Reglugerð um hættumat vegna ofanflóða

Skv. reglugerð nr. 505/2000 um hættumat vegna ofanflóða og flokkun og nýtingu hættusvæða kemur eftirfarandi fram um skipulag byggðar á áður byggðum ofanflóðahættusvæðum:

Á hættusvæðum A er heimilt að reisa nýtt íbúðar- og atvinnuhúsnæði, svo og skála sem ætlaðir eru til næturgistingar á skíðasvæðum. Skóla, leikskóla, sjúkrahús, samkomuhús, fjölbýlishús með fleiri en 4 íbúðum og önnur sambærileg hús er heimilt að reisa enda séu þau styrkt til að standast ástreymisþrýsting sbr. töflu II.

Á hættusvæðum B er heimilt að reisa ný einbýlishús og fjölbýlishús með allt að 4 íbúðum, svo og byggja við skóla, leikskóla, sjúkrahús, samkomuhús, fjölbýlishús með fleiri en 4 íbúðum og önnur sambærileg hús enda séu húsin og/eða viðbyggingarnar styrktar til þess að standast ástreymisþrýsting, sbr. töflu

II. Heimilt er að reisa atvinnuhúsnæði svo og skála á skíðasvæðum, sem ekki eru ætlaðir til nætur-
gistingar, án kvaða um styrkingar. Nýja skóla, leikskóla, sjúkrahús, samkomuhús, fjölbýlishús með fleiri
en 4 íbúðum og önnur sambærileg hús er óheimilt að reisa.

Á hættusvæðum C er einungis heimilt að reisa ný mannvirki þar sem ekki er búist við stöðugri viðveru
fólks til búsetu eða vinnu, s.s. dælu- og spennistöðvar, línumöstur og önnur sambærileg mannvirki enda
skapist ekki frekari hætta gagnvart annarri byggð ef mannvirki yrði fyrir áraun af völdum ofanflóða.
Heimilt er að breyta íbúðar- og atvinnuhúsnæði þó þannig að heildaráhætta á viðkomandi svæði aukist
ekki, t.d. með fjölgun íbúða eð fjölgun starfsmanna.

Á hættusvæðum A og B er heimilt að reisa mannvirki án þeirra kvaða sem getið er í 19. gr. enda liggja
fyrir ákvörðun sveitarstjórnar um að innan fimm ára verði viðkomandi svæði varið með varanlegum
varnarvirkjum skv. staðfestri aðgerðaráætlun um aðgerðir sveitafélagsins, sbr. 18. gr.

Á svæðum þar sem öryggi fólks gagnvart ofanflóðum er bætt með varnarvirkjum samkvæmt endur-
skoðuðu hættumati er heimilt að þetta byggð og endurnýja mannvirki, sbr. 19. gr. Þrátt fyrir að varnir
séu hannaðar og reistar með það í hug að öryggi fólks neðan þeirra sé ásættanlegt ber sveitarstjórn að
leitast við að stýra skipulagsgerð og þróun byggðar með tilliti til ofanflóðahættu.

3 BREYTING Á AÐALSKIPULAGI

Tillaga að aðalskipulagsbreytingu tekur til breytinga í greinargerð, á sveitarfélagsuppdrætti þar sem
mörk þéttbýlis færast lítilega og á þéttbýlisuppdrætti og er í fimm liðum:

1. Skilgreint er opið svæði þar sem gert er ráð fyrir snjóflóðavarnagörðum og útivistarsvæði.
2. Staðsett er efnistökusvæði sem verður notað fyrir uppbyggingu snjóflóðavarnargarðanna.
3. Afmarkað er afþreyingar- og ferðmannasvæði fyrir nýtt húsbílastæði en núverandi húsbíla-
stæði fer undir snjóflóðavarnargarð.
4. Jafnáhættulínur eru uppfærðar í samræmi við endurskoðun hættumats Veðurstofu Íslands
fyrir Seyðisfjörð, samþykkt 17. mars 2020. Taka þær mið af byggingu varnargarðs á Brún í Bjólfi.
5. Afmarkað er skógræktar- og landgræðslusvæði neðarlega í suðurhlíðum Bjólfs.

Samhliða tillögu að breyttu aðalskipulagi verður lögð fram tillaga að deiliskipulagi fyrir snjóflóðavarnir
og nýrri staðsetningu á húsbílastæði.

3.1 Opin svæði til sérstakra nota

Gerð er breyting á landnotkun í hlíðunum ofan byggðar við Bakkahverfi, Fjörð og Ölduna. Samkvæmt
gildandi aðalskipulagi er svæðið skilgreint sem óbyggð svæði og að hluta hafnarsvæði en verða með
breytingunni skilgreind sem opin svæði til sérstakra nota. Varnargarður ofan Bakkahverfis fer nálægt
svæði þar sem fyrirhugað er að setja gervigrasvöll og skerðir að hluta til svæði þar sem fyrirhugað er
að gera íþróttavöll. Ástæða breytingarinnar er sú að verið er að víkka út möguleika til uppbyggingar
varnarmannvirkja og útivistarsvæði því tengdu. Efni í garðana verður fengið að mestu á staðnum með
uppgreftri og skeringum en umframefni verður sótt í Skaganámu (E11) sem einnig er sett á uppdrátt í
þessari aðalskipulagsbreytingu, sjá nánar í kafla 3.2.

3.1.1 Breyting í greinargerð

Eftirfarandi undirkafla er bætt inn í kafla *H. Opin svæði til sérstakra nota*:

10. Varnarmannvirki

Heimilt er að reisa varnargarða til varnar snjóflóðum úr Bjólfshlíðum. Gera skal ráð fyrir að svæðið nýtist til útivistar með áningarstöðum og stígagerð. Einnig skal gera ráð fyrir að flóðfarvegur við Öldugarð verði nýttur að hluta til undir húsbílastæði en þó með takmörkun á notkun í samráði við Veðurstofu Íslands. Nánari útfærslu skal sýna í deiliskipulagi.

3.1.2 Breyting á uppdrætti

Opnu svæði til sérstakra nota, nr. 10, verður staðsett þar sem fyrirhugaðar framkvæmdir koma. Fyrirhugaðir varnargarðar ná út fyrir þéttbýlismörk þéttbýlisuppdráttar og munu þéttbýlismörk breytast sem því nemur.

3.2 Skaganáma

Staðsetja þarf efnistökusvæði í tengslum við uppbyggingu varnargarðanna. Efni verður nýtt í vinnuvegi og annað tilfallandi í tengslum við framkvæmdina. Skaganáma er gömul og ófrágengið efnistökusvæði í Skagakrús en er ekki skilgreind í gildandi aðalskipulagi. Náman hefur það umfram aðra námur á svæðinu að hún er stutt frá framkvæmdarsvæði og því þarf ekki að keyra efni um langa vegalengd.

3.2.1 Breyting í greinargerð

Eftirfarandi texta er bætt inn í kafla *8. Efnistaka*:

E11 Skaganáma. Gömul náma sem hugsuð er til efnistöku í tengslum við uppbyggingu á varnarmannvirkjum í Bjólfshlíðum. Áætluð efnistaka er allt að 30.000 m³. Stærð efnistökusvæðis er allt að 2 ha. Raska skal sem minnst af landi og við frágang skal aðlaga svæðið að nærliggjandi umhverfi.

3.2.2 Breyting á uppdrætti

Efnistökusvæðið Skaganáma (E11) er sett inn á þéttbýlisuppdrátt.

3.3 Afþreyingar- og ferðamannasvæði

Samkvæmt gildandi aðalskipulagi er skilgreint hafnarsvæði vestan Ránargötu. Svæðið er hugsað sem húsbílastæði og biðsvæði fyrir bíla sem fara með Norrænu. Stæðið fer undir fyrirhugaða varnargarða. Skilgreint er nýtt afþreyingar- og ferðamannasvæði fyrir húsbíla, norðan við núverandi svæði. Engin afþreyingar- og ferðamannasvæði eru skilgreind í gildandi aðalskipulagi og því er mótuð stefna fyrir þá landnotkun.

3.3.1 Breyting á greinargerð

Eftirfarandi kafla er bætt aftast inn í gildandi í greinargerð:

L. AFÞREYINGAR OG FERÐAMANNASVÆÐI (AF)

„Svæði fyrir afþreyingu og móttöku ferðafólks, þ.m.t. þjónustumiðstöðvar á hálendi og verndarsvæðum, fjallaskálar, tjald- og hjólhýsasvæði og skemmtigarðar“.

Stefna:

- **Á húsbílastæði verði hugað sérstaklega að staðaranda, góðu aðgengi, öryggi gesta, aðstöðu og aðbúnaði.**

AF1 - Húsbílastæði. Heimilt er að bæta aðstöðu fyrir gesti, s.s. útbúa skjól með trjágróðri, staðsetja aðstöðuhús, skipuleggja gönguleið til og frá svæðinu og setja upp losunaraðstöðu fyrir ferðasalerni. Gert er ráð fyrir að gestir geti komist í vatn og tengst rafmagni á svæðinu.

3.3.2 Breyting á uppdrætti

Afþreyingar og ferðamannasvæði er afmarkað á þéttbýlisuppdrætti og fær númerið AF1.

3.4 Hættumat

Jafnáhættulínum á uppdrætti er breytt í samræmi við endurskoðað hættumat vegna ofanflóða fyrir Seyðisfjörð. Hættumatið var staðfest 17. mars 2020 af umhverfis- og auðlindaráðherra, skv. 4. gr. laga um varnir gegn snjóflóðum og skriðuföllum nr. 49/1997 og 5. gr. reglugerðar nr. 505/2000 með síðari breytingum um hættumat vegna ofanflóða og flokkun og nýtingu hættusvæða. Varðandi nánari skýringar á hættusvæðum og landnotkun þeirra vísast í ofangreint hættumat og reglugerð.

3.4.1 Breyting á greinargerð

Engin breyting er gerð á greinargerð.

3.4.2 Breyting á uppdrætti

Jafnáhættulínum, hættusvæðum A, B og C undir Bjólfshlíðum er breytt í samræmi við endurskoðun á hættumati fyrir Seyðisfjörð, sem gert var eftir byggingu varnargarða á Brún í Bjólfi, dags. nóvember 2019.

3.5 Skógræktar- og landgræðslusvæði

Engin skógræktar- og landgræðslusvæði eru skilgreind í gildandi aðalskipulagi og því er mótuð stefna fyrir þá landnotkun. Skógræktarsvæði í gildandi skipulagi eru undir opin svæði til sérstakra nota.

3.5.1 Breyting á greinargerð

Eftirfarandi kafla er bætt aftast í gildandi í greinargerð:

K. SKÓGRÆKTAR- OG LANDGRÆÐSLUSVÆÐI (SL)

„Svæði fyrir skógrækt og landgræðslu, svo sem nytjaskógrækt, fjölnytjaskógrækt, landbótaskógrækt, skjólbelti, landgræðsluskógrækt, skipulagða landgræðslu og aðra uppgræðslu“.

Stefna:

- Skógrækt verði nýtt til að binda kolefni og stuðla að kolefnishlutleysi sveitarfélagsins.
- Skógrækt og landbótastarf verði eftir þar sem þess þarf.
- Skógrækt verði nýtt til að binda jarðveg og draga úr ofanflóðahættu almennt.
- Skipulag skógræktar taki mið af að vernda ásýnd og landslag, byrgi ekki ásýnd fjalla og fossa né valdi snjósöfnun á vegum.
- Forðast skal samfellda skógrækt á góðu landbúnaðarlandi.
- Æskilegt er að skógræktarsvæði nýtist til útivistar, t.d. með áningarstöðum og gönguleiðum.

SL1 - Suðurhlíðar Bjólfs. Skógræktarsvæði í suðurhlíðum Bjólfs, ofan við golfvöllinn Hagavöll. Stærð allt að 22 ha. Við hönnun skógarins skal þess gætt að skógurinn falli sem best að landslagi, jaðrar skógræktarsvæðisins verða hannaðir sérstaklega með ásýnd skógarins í huga. Forðast skal að gróðursetja í beinar línur sem yrðu of áberandi í umhverfinu. Heimilt er að vera með áningarstaði og gönguleiðir á svæðinu.

3.5.2 Breyting á uppdrætti

Á þéttbýlisuppdrætti er afmarkað skógræktar- og landgræðslusvæði (SL1).

4 UMHVERFISSKÝRSLA

Gerð er grein fyrir þeim umhverfisþáttum sem líklegt er að verði fyrir áhrifum af breyttri stefnu aðalskipulagsins. Umhverfisskýrsla þessi er unnin skv. lögum um umhverfismat áætlana nr. 105/2006. Markmið laganna er að draga úr neikvæðum umhverfisáhrifum og jafnframt stuðla að því að tekið sé tillit til umhverfissjónarmiða við áætlanagerð.

Umhverfismatinu er ætlað að:

- Nýtast við ákvarðanatöku í skipulagsvinnunni.
- Upplýsa um möguleg umhverfisáhrif stefnunnar.
- Undirbyggja og rökstyðja ákvarðanatöku í skipulagsgerð.
- Aðstoða við val á milli skipulagskosta með samanburði á umhverfisáhrifum þeirra.

Í skipulagsgerðinni er umhverfismat áætlana jafnframt mikilvægt til að tryggja samræmi á milli stefnu- miða í mismunandi málaflokkum skipulagsins og tryggja að umhverfismarkmiðum sveitarfélagsins sé haldið á lofti. Niðurstaða umhverfismatsins nýtist til að bregðast við hugsanlega neikvæðum umhverfis- áhrifum með breytingu á stefnu eða mótun á mótvægisáðgerðum. Umhverfismatið byggir á fyrirliggj- andi upplýsingum um grunnástand umhverfisins.

4.1 Umhverfisþættir og viðmið

Umhverfisþáttur er tiltekinn þáttur, s.s. gróðurfar, landslag eða félagslegir þættir, sem taldir eru geta orðið fyrir áhrifum af framkvæmdum og aðgerðum sem leiðir af þeirri stefnu sem skoðuð er hverju sinni.

Áhrif af stefnu aðalskipulagsins á einstaka þætti umhverfisins eru metin og gefin einkunn, m.a. eftir því hvort þau eru talin jákvæð eða neikvæð. Forsendur við mat á umhverfisáhrifum byggja á tveimur meginþáttum sem eru:

- Viðmið í lögum og reglugerðum, stefnumótun stjórnvalda og skuldbindingar á alþjóðavísu.
- Greining á einkennum og vægi áhrifa á einstaka umhverfisþætti skv. fyrirliggjandi gögnum.

Við matið er horft til neðan greindra umhverfisþátta sem gætu orðið fyrir áhrifum skipulagsbreytingar- innar og leitast við að svara matsspurningum:

TAFLA 1. Yfirlit yfir umhverfisþætti og matsspurningar.

UMHVERFISÞÁTTUR	MATSSPURNING	VIÐMIÐ
Jarðmyndanir	Hefur breytingin áhrif á jarðmyndanir sem njóta verndar eða þykja sérstæðar ?	- Náttúruverndarlög nr. 60/2013, - Landsskipulagsstefna 2015-2026
Gróður og dýralíf	Hefur breytingin hafa áhrif á gróður og dýralíf ? Hefur breytingin hafa áhrif á plöntur á valista ?	- Náttúruverndarlög nr. 60/2013 - Úttekt á gróðurfari og fuglalífi ofan Öldunnar og Bakkahverfis á Seyðisfj. Náttúrustofa Austurlands (2019).
Landnotkun	Hefur breytingin áhrif á ferðaþjónustu á svæðinu ? Hefur breytingin áhrif á notkun svæðisins til útivistar ? Hefur breytingin áhrif á verndarsvæði?	- Aðalskipulag Seyðisfjarðar 2010-2030. - Landsskipulagsstefna 2015-2026
Ásýnd og landslag	Hefur breytingin áhrif á ásýnd svæðisins ? Hefur breytingin áhrif á landslag ? Hefur breytingin sjónræn áhrif ?	- Náttúruverndarlög nr. 60/2013 - Landslag á Íslandi – flokkun og kortlagning landslagsgerða á Íslandi, 2020
Samfélag	Hefur breytingin áhrif á atvinnu í sveitarfélaginu ? Stuðlar breytingin að styrkingu byggðar ?	- Aðalskipulag Seyðisfjarðar 2010-2030.
Náttúru- og menningarminjar	Hefur breytingin áhrif á fornminjar ? Hefur breytingin áhrif á náttúruminjar ? Hefur breytingin áhrif á verndarsvæði ?	- Lög nr. 80/2012 um menningarminjar. - Fornleifaskráning vegna umhverfismats snjóflóðavarna á Seyðisfirði – Fornleifadeild Byggðarsafn Skagfirðinga, 2019. - Aðalskipulag Seyðisfjarðar 2010-2030

UMHVERFISÞÁTTUR	MATSSPURNING	VIÐMIÐ
Heilsa og öryggi	Er náttúruvá á svæðinu ? Hefur breytingin áhrif á hljóðvist og/eða loftgæði ? Er hætta á mengun af völdum breytingarinnar ?	- Reglugerð 505/2000 um hættumat vegna ofanflóða, flokkun og nýtingu hættusvæða og gerð bráðabirgða-hættumats. - Reglugerð nr. 787/1999 um loftgæði. - Reglugerð nr. 724/2008 um hljóðvist. - Endurskoðun ofanflóðahættumats fyrir Seyðisfjörð eftir byggingu varnargarða á Brún í Bjólfi, unnið af Veðurstofu Íslands, nóvember 2019.

4.2 Vægi umhverfisáhrifa

Í leiðbeiningum Skipulagsstofnunar um umhverfismat áætla segir; „Vægi umhverfisáhrifa fer almennt eftir eðli, gerð, umfangi, tíðni og tímalengd breytinganna sem eru fyrir séðar á umhverfinu.“ Við mat á vægi áhrifa er litið til þess hvort áhrifin séu marktæk á svæðis-, lands- eða heimsvísu og nái til fjölda fólks eða þess hvort áhrifin séu óafturkræf og til langs tíma. Áhrifin geta verið jákvæð, neikvæð, óveruleg eða óviss.

TAFLA 2. Vægi áhrifa.

VÆGI ÁHRIFA		SKÝRING
Jákvæð	+	Áhrif áætlunar á umhverfisþátt/-þætti eru talin til bóta fyrir umhverfið eða bæta hag þorra íbúa og/eða gesta á beinan eða óbeinan hátt. Breytingin sem hlýst af framfylgd áætlunarinnar eru yfirleitt varanleg og geta verið staðbundin en er yfirleitt svæðis-, lands- eða heimsvísu. Áhrifin samræmast lögum og reglugerðum, stefnumörkun stjórnvalda og alþjóðasamningum sem Ísland er aðili að.
Óveruleg	0	Áhrif framkvæmdar eða áætlunar á umhverfisþátt/-þætti eru engin eða minniháttar, með tilliti til umfangs svæðis og viðkvæmni þess fyrir breytingum, ásamt fjölda fólks sem verður fyrir áhrifum. Áhrifin eru í mörgum tilfellum tímabundin og að mestu afturkræf. Áhrifin eru oftast stað- eða svæðisbundin. Áhrifin samræmast ákvæðum laga og reglugerða, almennri stefnumörkun stjórnvalda eða alþjóðasamningum sem Ísland er aðili að.
Neikvæð	-	Áhrif af áætluninni eru talin skerða eða rýra gildi tiltekins umhverfisþátta/-þátta á beinan eða óbeinan hátt eða valda ónæði, óþægindum, heilsutjóni eða auknu raski fyrir íbúa og/eða gesti. Áhrifin geta verið varanleg og/eða óafturkræf, staðbundin eða lands-/heimsvísu. Áhrifin geta að einhverju leiti stangast á við ákvæði laga, reglugerða, stefnumarka stjórnvalda eða alþjóðasamninga sem Ísland er aðili að.
Óviss	?	Ekki er vitað um eðli eða umfang umhverfisáhrifa á tiltekna umhverfisþætti, m.a. vegna skorts á upplýsingum, tæknilegra annmarka eða skorts á þekkingu. Það getur verið unnt að afla upplýsinga um áhrifin með frekari rannsóknum eða markvissri vöktun. Þá geta áhrif verið háð útfærslu framkvæmdar.

4.3 Valkostir

Ekki komu fleiri kostir til greina en valin kostur (aðalskipulagsbreyting) og núll kostur sem fellst í óbreyttu ástand skv. gildandi aðalskipulagi. Hér eru bornir saman þessir tveir kostir:

- Núll kostur
 - Gildandi skipulag. Þar sem ekki er gert ráð fyrir varnargörðum, engin efnistaka heimil-uð úr Skaganámu, jafnáhættulínur ekki uppfærðar í samræmi við endurskoðun

hættumats vegna ofanflóða á Seyðisfirði, ekki er skilgreind ný landnotkun fyrir húsbílastæði né skógræktarsvæði.

2. Aðalskipulagsbreyting

- Þar sem gert er ráð fyrir uppbyggingu varnargarða undir Bjólfshlíðum, efnistaka tengd uppbyggingu snjóflóðavarnargarða heimiluð í Skaganámu, jafnáhættulínur uppfærðar í samræmi við endurskoðun hættumats vegna ofanflóða á Seyðisfirði, skilgreind landnotkun fyrir nýtt húsbílastæði þar sem núverandi svæði fer undir varnargarða og staðsett nýtt skógræktarsvæði í suðurhlíðum Bjólfs.

4.4 Samantekt á umhverfisáhrifum

TAFLA 3. Umhverfisþættir sem aðalskipulagsbreytingin hefur áhrif á.

VALKOSTIR	JARÐMYNDANIR	GRÓÐUR OG DÝRALÍF	LANDNOTKUN	ÁSÝND OG LANDSLAG	SAMFÉLAG	NÁTTÚRU- OG MENNINGAR-MINJAR	HEILSA OG ÖRYGGI
Núll kostur – gildandi skipulag Engin uppbygging í tengslum við varnargarða og ekki er staðsett nýtt skógræktar-svæði.	Engin áhrif.	Engin áhrif.	Engin áhrif.	Engin áhrif.	Neikvæð áhrif – Íbúabyggð áfram á hættusvæði. Rýrir verðmæti húsa á svæðinu. Ekki samræmi við lög um varnir gegn snjóflóðum og skriðuföllum.	Engin áhrif.	Neikvæð áhrif – Öryggi íbúa og gesta ekki tryggt á svæðinu.
Breytt skipulag Breytingar gerðar á aðalskipulagi sem tengjast uppbyggingu á snjóflóðavarnar gördum undir Bjólfshlíðum og skilgreint nýtt skógræktar- og landgræðslusvæði.	Óveruleg áhrif – Engar jarðmyndanir sem hljóta verndar.	Óveruleg áhrif – Staðbundin áhrif, skerðing búsvæðis fugla og áreiti á framkvæmdartíma.	Óveruleg áhrif – Engin verndarsvæði skv. aðalskipulagi. Ekki er verið að skerða gott landbúnaðarland né svæði fyrir íbúabyggð.	Neikvæð áhrif – Ásýnd og einkenni á svæðunum mun breytast með tilkomu varnargarða og skógræktar-svæðis.	Jákvæð áhrif – Stýður við stefnu sveitarstjórnar um að taka tillit til ofanflóðahættu. Varnirnar og útivistarsvæði styrkja byggð / eykur verðmæti húsa á svæðinu.	Neikvæð áhrif – Skráðar voru 61 fornminjar á svæðinu og allar í hættu.	Jákvæð áhrif – Staðarhætta verður ásættanleg. Tímabundin og afturkræf áhrif á loftgæði og hljóðvist á framkvæmdartíma

Núllkostur eða óbreytt ástand:

Engin áhrif verða á *jarðmyndanir*, *gróðurfar* og *dýralíf*, *landnotkun*, *ásýnd* og *landslag* og *náttúru- og menningarmínjar*. Aftur móti hefur óbreytt ástand neikvæð áhrif á *samfélag* og *öryggi* þar sem íbúabyggð á stóru svæði verður áfram á hættusvæði. Þar af leiðandi getur orðið stöðnun á íbúapróun eða jafnvel leitt til fækkunar á íbúum því ekki er spennandi að búa á snjóflóðasvæði með ófullnægjandi snjóflóðavarnir. Verðmæti húsa á svæðinu gæti rýrnað þar sem óbreytt ástand er ekki í samræmi við lög um varnir gegn snjóflóðum eða skriðuföllum og reglugerð um hættumat ofanflóða sem fjallar um að tryggja öryggi innan hættusvæðis C með varanlegum varnarmannvirkjum og/eða uppkaupum á íbúðarhúsnæði.

Breytt skipulag:

Óveruleg áhrif eru talin verða á *jarðmyndanir* á svæðunum en svæðin njóta ekki sérstakar verndar.

Áhrifin á *gróður* og *dýralíf* eru metin óveruleg. Röskun mun verða á gróðri á afmörkuðu svæði og mun það breyta einkennum gróðurfars að einhverju leyti. Áhrifin eru staðbundin, raski haldið í lágmarki og reynt að halda í þann gróður sem fyrir er. Efnistökusvæðið er gömul og ófrágengin náma og því áhrif á gróður metin óveruleg.

Áhrif á *landnotkun* er metin óveruleg. Breyting er gerð á landnotkun þar sem óbyggð svæði fara yfir í opin svæði til sérstakra nota og skóræktarsvæði. Engin verndarsvæði eru innan svæðanna. Ekki er verið að skerða gott landbúnaðarland né svæði fyrir íbúabyggð.

Áhrif á *landslag* og *ásýnd* eru metin neikvæð. Fyrirhugaðir varnargarðar og skógrækt munu óhjákvæmlega breyta ásýnd svæðisins þar sem um er að ræða óbyggt svæði. Breytingin er þó staðbundin og háð útfærslu á framkvæmd. Til að draga úr neikvæðum áhrifum skal í deiliskipulagi leggja áherslu á að mannvirki falli sem best að nærliggjandi umhverfi og að vandað verði til frágangs á umhverfinu.

Áhrif á *samfélag* eru metin jákvæð. Með breytingunni er verið að tryggja íbúum og gestum meira öryggi. Stórhloti íbúabyggðar í Bakkahverfi, Firði og á Öldunni er á ofanflóðahættusvæði. Varnargarðar munu styrkja byggðina og auka verðmæti íbúða á svæðinu.

Áhrif á *mínjar* eru metin neikvæð. Vegna fyrirhugaðra varnargarða eru mínjar á svæðinu í mikilli hættu. Áhrifin eru svæðisbundin en eru til langs tíma og óafturkræf. Ekki má fara í framkvæmdir á mínjastöðum án samráðs við Minjastofnun Íslands.

Áhrif á *heilsu* og *öryggi* eru metin jákvæð. Með tilkomu snjóflóðavarnargarðanna er verið að auka öryggi íbúa á Seyðisfirði gagnvart þeirri náttúruvá sem er á svæðinu. Engin vatnsverndarsvæði eru á svæðinu.

5 MÁLSMEÐFERÐ OG UMSAGNARAÐILAR

5.1 Málsmeðferð

Skipulagslýsing

Málsmeðferð hófst með gerð og kynningu skipulagslýsingar. Lýsingin sem sett var fram var sameiginleg lýsing fyrir breytingu á aðalskipulagi Seyðisfjarðarkaupstaðar 2010-2030 og vegna deiliskipulags varnargarða undir Bjólfshlíðum. Hún var auglýst þann 10. nóvember 2020 á vef sveitarfélagsins (mulathing.is) og innansveitarblöðum og var almenningi gefinn kostur á að senda inn ábendingar og/eða athugasemdir til skipulagsfulltrúa til og með 30. nóvember 2020. Einnig var haldinn kynningarfundur 24. nóvember 2020 en vegna samkomutakmarkana og sóttvarnarráðstafana fór fundurinn fram í gegnum Facebook síðu Múlapingis. Þar var hægt að senda inn rafrænar fyrirspurnir á meðan á fundinum stóð og þeim svarað að kynningu lokinni. Einnig var lýsingin send til umsagnar til Skipulagsstofnunar, Umhverfisstofnunar, Heilbrigðiseftirlits Austurlands, Minjastofnunar Íslands, Veðurstofu Íslands og Náttúrustofu Austurlands. Umsagnir vegna lýsingar bárust frá Skipulagsstofnun, Umhverfisstofnun, Minjastofnun Íslands og Veðurstofu Íslands.

Tillaga á vinnslustigi

Tillagan var kynnt á vinnslustigi á vef sveitarfélagsins og á rafrænum íbúafundi þann 2. mars 2021 þar sem íbúum gafst kostur á að senda inn fyrirspurnir á meðan fundinum stóð en einnig var hægt að senda inn ábendingar/athugasemdir til skipulagsfulltrúa til og með 12. mars 2021. Tillagan var send til umsagnaraðila og bárust umsagnir frá; Heilbrigðiseftirliti Austurlands, Skipulagsstofnun, Minjastofnun Íslands, Vegagerðinni, Umhverfisstofnun og HEF veitum.

Auglýsing á tillögu

5.2 Umsagnaraðilar breytingar

Umsagnaraðilar um aðalskipulagsbreytinguna eru eftirtaldir:

- Skipulagsstofnun
- Heilbrigðiseftirlit Austurlands
- Náttúrustofa Austurlands
- Minjastofnun Íslands
- Veðurstofa Íslands
- Vegagerðin
- Skógræktin
- Umhverfisstofnun